

[Krag.]

indvindes, hvis Aktierne var blevet solgt og Beløbet anvendt paa anden udbyttegivende Maade.

Det er her fremført fra den højtærede Handelsministers Side, og det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har gentaget det, at der ved Behandlingen af dette Spørgsmaal ogsaa er et Hensyn at tage til den af Staten tegnede Garantifond paa oprindelig 34 Mill. Kr., en Garantifond, som nu er nedskrevet til ca. 23 Mill. Kr., og som siden 1931 ikke kan forhøjes.

Vi har i Sinde over for denne Sag at anlægge en rent objektiv Betragtning — selvfølgelig —, og med Fastholden af vor principielle Indstilling over for Statsmagten og det private Erhvervsliv, herunder ogsaa Bankverdenen, her i Landet, erkender vi, at der under Overvejelserne af Spørgsmaalet om Afhændelse af Landmandsbankaktierne kan være et Hensyn at tage til den Forpligtelse, som Staten stadig er paalagt, hvad Garantikapitalen angaar, og hvad Reservefonden, for hvilken Staten altsaa garanterer, angaar. Under de Forhandlinger, som, hvis vi skal komme igennem Problemet „Danmarks Bank“ som Erstatning for den hidtidige Nationalbank, maa føres ogsaa om det Spørgsmaal, som denne Lov behandler, kan disse Forhold jo tages op til nærmere Prøvelse, og Tempoet, hvori Afsætningen af Aktierne skal finde Sted, kan muligens, hvis Regeringen ellers vil stille sig fremkommelig i dette Spørgsmaal og respektere gældende Love, sættes i Forbindelse med det Tempo, i hvilket Statens Garanti for den nævnte Reservefond afvikles. Her vil jeg sige, at det Tilbud, den højtærede Minister paa et tidligere Tidspunkt har gjort om Afhændelse af en vis Kvote af Landmandsbankens Aktiekapital, ingenlunde staar i Misforhold til en saadan mulig forholdsmæssig Afvikling af Statsforpligtelsen og Aktieløbet, som jeg her har peget paa. Den højtærede Ministers Forslag falder slet ikke uden for den Ramme, som jeg her har tilladt mig løst at trække op.

Vi er ganske klar over, og det fremgik ogsaa af det ærede Medlem Hr. Hans Niensens Tale, at det, som dette Forslag tilsigter, er at bevare Landmandsbanken som Statsbank. Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen ynder til Tider fra denne Talerstol at optræde som Profeten, der ser ind i Fremtiden, og forkynde de Muligheder, som den indebærer. Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har hidtil ikke i dette Fag reusseret i samme Grad som Handelsminister Slesbager med Hensyn til Socialdemokratiets Stilling til den vedtagne Lov, da

han profeterede, hvordan en socialdemokratisk Regering vilde behandle Landmandsbankloven af 1928, men hvis det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har Ret i, at det socialdemokratiske Flertal her i dette høje Ting, støttet af de Herrer dernede i Rækkerne ligefor, vil være evigt, saa maa vi jo forstaa Lovforslaget saaledes, at Landmandsbanken til evige Tider, for at bruge et Udtryk, der ikke sjældent i fordums Dage anvendtes, skal være en Statsbank. Det ærede Medlem faar undskylde os, dertil kan vi ikke medvirke, og vi kan det navnlig ikke, naar nu Staten, saaledes som det jo tilsigtes ved Lovforslaget om „Danmarks Bank“, faar en øget Indflydelse paa den selvejende Institution, som der nu er Tale om at skabe, i Sammenligning med den Indflydelse, som Staten under normale Forhold har haft paa Nationalbanken, ja, i Virkeligheden en Indflydelse, som efter 1948 ensidigt ved Lovgivningsbeslutning kan forvandle denne selvejende Institution til en ren og skær Statsinstitution.

Naar vi ser paa dette Lovforslag i Relation til den gældende Lov og til det foreliggende Forslag om „Danmarks Bank“, er det Udtryk for Socialdemokratiets Krav paa Statsherredømme over Landets Penge- og Bankvæsen. Det er jo en Politik paa ret langt Sigt, strækkende ud over en betydende Del af en Menneskealder, men det er dog alligevel en Politik, som er tydelig nok. Vi tager ikke fejl af Endemaalet. Men de Herrer maa forstaa, at saa afgørende forskellig som vor Opfattelse af dette Forhold er fra den socialdemokratiske, saa kan vi ikke gøre dem Følge frem mod dette Maal og ikke medvirke til at lette dem Vejen. For os er i Spørgsmaalet om „Danmarks Bank“, eller hvilket andet og bedre Navn; man nu vil finde paa, Hovedsagen, at man man faar Klarhed over Forholdet mellem Seddelbanken i den nye Skikkelse og Statsmagten. Det, som staar foran alt andet i denne Forbindelse, er dette, at der gives Rigsdagen den fornødne Tid til en virkelig grundig Overvejelse af dette saa overordentlig betydende og overordentlig dybtgaaende Lovforslag, som paa saa afgørende Maade kan blive bestemmende for overordentlig betydende Forhold i vort Samfund i den kommende Tid. Vi maa have Lejlighed til en nærmere Prøvelse og ogsaa til Forhandlinger, som kaster et klart Lys over det Reglement, som i Fremtiden skal være bestemmende med Hensyn til de forskellige Styrelsefaktorers Indflydelse paa Bankens Drift og Ledelse og bestemmende for Indflydelsesfordelingen mellem Staten